

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 391/2013
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήματος Ε'
Συνεδρίαση της 19^{ης} Νοεμβρίου 2013**

Σύνθεση:

- Πρόεδρος** : Ιωάννης Τρίαντος, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.
- Νομικοί Σύμβουλοι** : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος και Αδαμαντία Καπετανάκη.
- Πάρεδροι** : Γεώργιος Γρυλωνάκης
(γνώμες χωρίς ψήφο)
- Εισηγητής** : Γεώργιος Γρυλωνάκης
- Ερώτημα** : Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.58/505/27272/8.10.2013 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Κατάστασης Προσωπικού – Διεύθυνση Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού – Τμήμα Υπαλληλικής Σχέσης και Σταδιοδρομίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Περίληψη Ερωτήματος** : Ερωτάται αν περιέρχεται σε κατάσταση αυτοδίκαιης αργίας, και σε περίπτωση καταφατικής απάντησης ποια θα είναι η διάρκεια της , δημόσιος υπάλληλος, στον οποίο, με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, επιβλήθηκε ποινή στερητική της ελευθερίας, εάν: α) ανασταλεί η εκτέλεση της ποινής, β) μετατραπεί η ποινή σε χρηματική και καταβληθεί το σχετικό ποσό, γ) ασκηθεί έφεση με ανασταλτικό αποτέλεσμα και δ) υπάρξει καταδίκη σε ποινή φυλάκισης, η οποία παραγράφηκε και δεν εκτελέστηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4043/2012.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Ι. Στο άρθρο 103 παρ. 1 (περ. α' και β') και 2 (περ. α') του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26 – εφεξής Κ.Δ.Υ.), όπως το άρθρο αυτό ισχύει, ορίζονται τα εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΡΓΙΑ - ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Άρθρο 103

1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:

α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης,

β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήρθη η προσωρινή κράτηση του ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους,

γ) δ) ε)

2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντα του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Ειδικότερα:

α. Υπάλληλος ο οποίος τέθηκε σε αργία στις περιπτώσεις α' έως γ' της παραγράφου 1 ασκεί εκ νέου τα καθήκοντα του αν αθωωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

.....»

Περαιτέρω στα άρθρα 82 παρ. 1 και 99 παρ. 1 του Π.Κ. (π.δ. 283/1985, Α' 106), όπως αυτά ισχύουν, προβλέπεται ότι:

« Άρθρο 82

Μετατροπή των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών

1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.

2..... 3..... 4..... 5..... 6..... 7..... 8..... 9..... 10..... 11..... 12.....»

«ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αναστολή της ποινής υπό όρο και απόλυση υπό όρο

Ι. Αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρο

"Ποινές που αναστέλλονται και διάρκεια της αναστολής".

Άρθρο 99

1. Αν κάποιος που δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη από ένα έτος, με μία μόνη ή με περισσότερες αποφάσεις που οι ποινές δεν υπερβαίνουν συνολικά το πιο πάνω όριο, καταδικασθεί σε τέτοια ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, το δικαστήριο με την απόφαση του διατάσσει την αναστολή εκτέλεσης της ποινής για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από ένα και ανώτερο από τρία έτη, εκτός αν κρίνει με βάση ειδικά μνημονευόμενα στην αιτιολογία της αποφάσεως στοιχεία ότι η εκτέλεση της ποινής κατά το άρθρο 82 είναι απολύτως αναγκαία για να αποτρέψει τον κατάδικο από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Ο χρόνος αναστολής δεν μπορεί να είναι βραχύτερος από τη διάρκεια της ποινής. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής δεν μπορεί να εξαρτηθεί από την προηγούμενη καταβολή των δικαστικών εξόδων."

2..... 3..... 4..... 5.....»

Επίσης στα άρθρα 286 παρ. 1 και 2, 291 παρ. 1 και 497 παρ. 1 έως και 6 του Κ.Π.Δ. (π.δ. 258/1986, Α' 121), όπως αυτά ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 286

Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων

1. Αν στη διάρκεια της ανάκρισης προκύψει ότι δεν υπάρχει πλέον ο λόγος για τον οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση ή επιβλήθηκαν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί ο ανακριτής αυτεπαγγέλτως ή με πρόταση του εισαγγελέα να άρει αυτά τα μέτρα ή να υποβάλει στο συμβούλιο αίτηση για την άρση τους. Εναντίον αυτής της απόφασης ο κατηγορούμενος μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο των εφετών.

2. Εκείνος που προσωρινά κρατείται ή εκείνος στον οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι μπορεί να υποβάλει αίτηση στον ανακριτή για την άρση των μέτρων αυτών ή για την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους ή για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με άλλους. Εναντίον της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται προσφυγή στο συμβούλιο μέσα σε πέντε ημέρες από τότε που κοινοποιήθηκε η ανακριτική διάταξη σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση.

3.»

« Άρθρο 291

Αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης μετά το παραπεμπτικό βούλευμα

1. Αν η Προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου συνεχίστηκε και μετά την παραπομπή του σε δίκη, το αρμόδιο συμβούλιο οποτεδήποτε, ή το δικαστήριο σε περίπτωση που θα αναβληθεί ή θα ματαιωθεί για οποιονδήποτε λόγο η εκδίκαση, μπορεί ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου, του εισαγγελέα ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι αντί για προσωρινή κράτηση. "Το δικαστήριο που αποφάσισε την αναβολή αποφαινεται και για την παράταση ή μη της προσωρινής κράτησης, αν, στις επόμενες τριάντα ημέρες από την αναβολή, συμπληρώνεται το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης και εφόσον είναι παρών ο κατηγορούμενος."

2. 3.....»

« Άρθρο 497

Ανασταλτική δύναμη της έφεσης

1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει μόνο η έφεση που ασκείται παραδεκτά και όχι η προθεσμία για την άσκηση της.

2. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Αν η επιβληθείσα ποινή φυλάκισης είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς.

4. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης, η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία και εφαρμόζοντας τα κριτήρια της παραγράφου του παρόντος άρθρου, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση.

5. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να επιβάλει περιοριστικούς όρους.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν ασκήθηκε έφεση από τον εισαγγελέα υπέρ εκείνου που καταδικάστηκε.

7. 8.....9..... 10....»

Τέλος, στο άρθρο 2 παρ. 1 και 2 του ν. 4043/2012 «Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης και άλλες διατάξεις» (Α' 25), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 2

Παραγραφή και μη εκτέλεση ποινών υπό όρο

1. Ποινές διάρκειας μέχρι έξι μηνών που έχουν επιβληθεί με αποφάσεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον οι αποφάσεις δεν έχουν καταστεί αμετάκλητες και οι ποινές αυτές δεν έχουν εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, παραγράφονται και δεν εκτελούνται, υπό τον όρο ότι ο καταδικασθείς δεν θα τελέσει μέσα σε δύο έτη από τη δημοσίευση του νόμου αυτού νέα από δόλο αξιόποινη πράξη, για την οποία θα καταδικαστεί αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των έξι μηνών. Σε περίπτωση νέας καταδίκης ο καταδικασθείς εκτίει αθροιστικά, μετά την έκτιση της νέας ποινής και τη μη εκτιθείσα, και δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής της μη εκτιθείσας ποινής, ο διανυθείς χρόνος από τη δημοσίευση του νόμου αυτού μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη για τη νέα πράξη.

2. Οι μη εκτελεσθείσες κατά την παράγραφο 1 αποφάσεις τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή δημόσιου κατηγορού.

3.»

II. Από την ερμηνεία των προαναφερομένων διατάξεων προκύπτει ότι η επιβολή του διοικητικού μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας, στη περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Δ.Υ., συνδέεται με τη στέρηση της *stricto sensu* προσωπικής ελευθερίας του υπαλλήλου, όχι με την έννοια απλώς της επιβολής στερητικής της ελευθερίας ποινής ή της προσωρινής κράτησης, αλλά της απώλειας του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας του ατόμου με τον εγκλεισμό του σε χώρο κράτησης (Βλ. Α. Τάχου- Ι. Συμεωνίδη: Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα Γ' Έκδοση, Άρθρο 103 σελ. 1155 II.1, Ν.Σ.Κ. (Ολ.) 497/1994). Και τούτο, διότι στην περίπτωση αυτή, ανεξαρτήτως της βαρύτητας του αδικήματος, για το οποίο έχει καταδικαστεί ο υπάλληλος ή για το οποίο κρατείται προσωρινά, αυτός εκ των πραγμάτων αδυνατεί να προσέλθει στην υπηρεσία του και να εκτελέσει τα καθήκοντά του (βλ. Ν.Σ.Κ. 238/2013).

Παρέκκλιση από τον ως άνω κανόνα της πραγματικής στέρησης της προσωπικής ελευθερίας του υπαλλήλου προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 103 παρ. 1 περ. β' του Κ.Δ.Υ. στην περίπτωση της αντικατάστασης της προσωρινής κράτησής του με περιοριστικούς όρους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 286

παρ. 1 και 2 και 291 παρ. 1 του Κ.Π.Δ., κατά την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία παρόλο που ανακτά την προσωπική του ελευθερία.

Η πρόβλεψη, συνεπώς, από τις ως άνω διατάξεις του Κ.Δ.Υ. ότι ο υπάλληλος τίθεται σε αυτοδίκαιη αργία, συνάπτεται με το γεγονός της πραγματικής απώλειας της προσωπικής του ελευθερίας (με εξαίρεση την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους) ως συνέπειας καταδίκης με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, ή εκτέλεσης εντάλματος προσωρινής κράτησης.

Η διατήρηση της προσωπικής ελευθερίας του υπαλλήλου, δηλαδή ο μη περιορισμός του σε χώρο κράτησης, όπως λ.χ. λόγω αναστολής της εκτέλεσης της στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει επιβληθεί με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, λόγω μετατροπής της σε χρηματική ή λόγω άσκησης έφεσης με ανασταλτικό αποτέλεσμα ή λόγω μη εκτέλεσης της ποινής ένεκα παραγραφής, κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4043/2012, εμποδίζει τη περιέλευση του υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία εξ αυτού του λόγου, δηλαδή της ύπαρξης καταδικαστικής ποινικής απόφασης, χωρίς την πραγματική απώλεια της ελευθερίας του υπαλλήλου. Βεβαίως, είναι διάφορο το ζήτημα της ενδεχόμενης περιέλευσης του υπαλλήλου σε κατάσταση αργίας κατ' εφαρμογή άλλων διατάξεων, όπως λ.χ στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες παράλληλα με τη ποινική εξελίσσεται σε βάρος του υπαλλήλου και πειθαρχική διαδικασία.

ΙΙΙ. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Τμήματος, η απάντηση ότι σε περίπτωση καταδίκης δημοσίου υπαλλήλου σε στερητική της ελευθερίας ποινή, η οποία δεν επιφέρει πραγματική απώλεια της προσωπικής του ελευθερίας, λόγω αναστολής εκτέλεσης της εν λόγω ποινής ή λόγω μετατροπής της σε χρηματική και καταβολής του σχετικού ποσού ή λόγω άσκησης έφεσης κατά της οικείας ποινικής απόφασης με ανασταλτικό αποτέλεσμα ή, τέλος, λόγω παραγραφής της ποινής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4043/2012, ο ανωτέρω υπάλληλος δεν περιέρχεται σε κατάσταση αυτοδίκαιης αργίας, κατά το άρθρο 103 παρ. 1 περ. α' του Κ.Δ.Υ., όπως το άρθρο αυτό ισχύει.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 3 -12-2013
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΑΝΤΟΣ
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΥΛΩΝΑΚΗΣ
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.